SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 156. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 17, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го СЕРПНЯ 1994. Ч. 156. РІК CI

ПЕРЕГОВОРИ ДЕЛЕҐАЦІЙ УКРАЇНИ І РОСІЇ НЕ ЗОВСІМ УСПІШНІ

Київ (Р.Р.). — Тут 11—12-го серпня відбулася зустріч експертів України з делегацією Росії, очолюваною амбасадором особливих доручень Юрієм Дубініним.

Учасники зустрічі намагалися узгодити проєкт українсько-російського міждержавного договору. Над цим проєктом урядові делегації двох країн працювали уже цілий рік, особливо, багато протягом останнього місяця, однак він ще не готовий для підпису головами держав.

Після переговорів російські засоби масової інформації повідомили, що Росія не має наміру до чогось примушувати Україну чи якось на неї тиснути. Однак, кореспондент УНІАР повідомив, що під час переговорів російська сторона відмовилася включити у текст договору недоторканість кордонів Уоаїни. Окремого положення про визнання територіяльної цілісности двох держав у проєкті немає, зате є окремий пункт, що мешканці України і Росії мають право на подвійне громадянство.

Російська сторона наполягала на внесенні у проєкт договору окремого положення про військову співпрацю, про спільну відсіч збройній агресії. Проте цю пропозицію відхилено, оскільки воєнна доктрина України не передбачає включення України в будь-які бльоки. З вини російської сторони у проєкті договору недостатньо чітко визначено поняття національних та етнічних меншин, що може привести до певних проблем у майбутньому.

Ю. Дубінін від коментарів відмовився, а лише зауважив, що російська делегація приїхала в Україну з найліпшими намірами і великими надіями. Для остаточного узгіднення проєкту делеґації України і Росії мають зустрітися ще раз, але остаточне рішення щодо СНД, за словами Дубініна, вирішуватиме народ.

Україна забезпечить себе хлібом

Київ (Р.Р.). — Тут у четвер, 11-го серпня, заступник міністра економіки Валентин Попов сказав учасникам „круглого стола", що є всі підстави вірити оптимістичним прогнозам Віталія Масола: Україна забезпечить себе хлібом.

Як відомо, через великі морози минулої осені та посуху цього літа, збіжжя зібрано набагато менше, ніж сподівалися. Проте і цього, на думку прем'єр-міністрас В. Масола, цілком вистачить, щоб не купувати зерно за кордоном. Кабінет Міністрів підвищив ціни на закупівлю зерна державою у селян, але не підвищуватиме ціни на хліб у крамницях. За словами В. Попова, дотепер в Україні корисними для експортування були зерно і спирт, а під час вивезення решти продукції сільського господарства держава звільнила підприємства від мита.

Старший економіст Світового банку Андрес Зейльон, який теж взяв участь у „круглому столі", зауважив, що в Україні ціни на зерно були нижчі, як у слаборозвинених країнах, і водночас сільське господарство фактично безплатно отримувало техніку, мінеральні та органічні добрива тощо.

Професор Інституту міжнародних відносин при Національному Університеті ім. Т. Шевченка Веніямін Сікора у свою чергу зауважив, що поради Світового банку не були вірними і розважними, вони неґативно вплинули на економічні зміни в Україні, особливо через відмову від державного реґулювання цін. Його підтримав В. Попов, зауваживши, що припинення дотацій на тваринництво привело до різкого зменшення тваринницької продукції. В умовах різкого падіння виробництва ціни на продукти були такі високі, що люди не могли їх купувати, вони залежувалися і псувалися. Цим він пояснив той факт, що від 1-го липня держава знову почала підтримувати сільськогосподарське виробництво.

Л. КРАВЧУК КАНДИДУВАТИМЕ ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Тернопіль (Р.Р.). — Тут 12-го серпня секретар Окружної виборчої комісії Іван Наконечний повідомив, що колишній президент Леонід Кравчук дав згоду кандидувати на депутата Верховної Ради України від Теребовлянської виборчої округи ч. 364. Довірена особа Л. Кравчука Богдан Тернопільський подав необхідні документи для реєстрації кандидата.

Кандидатуру Л. Кравчука висунула група виборців реґіону. За непідтвердженими даними, виборці у згаданій окрузі спочатку мали намір висунути кандидатуру голови КУН Слави Стецько.

Критикують В. Чорновола

Тернопіль (Р.Р.). — Тут 13-го серпня у тижневику обласної організації УРП „Тернистий шлях" надруковано статтю з критикою керівника Руху Вячеслава Чорновола. Як пишуть автори, почувши про намір об'єднати Українську Республіканську з Демократичною Партією, В. Чорновіл заявив, що Рух не приєднається до цього альянсу, оскільки є „могутньо та ідеологічно однорідною структурою".

Традиційно особливе становище керівництва Руху виявилося і у відмові взяти участь у конференції політичних партій та рухів країн Міжмор'я 29—30-го липня. Чорновіл тоді образився, що для Руху на конференції було лише три мандати, а це, за його словами, „насмішка над найвпливовішою організацією".

Не без скептицизму зареагував голова НРУ і на прогнози, що ставши депутатом України, колишній Президент Леонід Кравчук, міг би створити в парляменті центристсько-демократичну фракцію, пишуть автори статті. З іншого боку, сказано у тижневику „Тернистий Шлях", деякі члени Руху, навпаки, вважають, що об'єднання всіх демократичних сил у майбутньому цілком можливе і що В. Чорновіл не буде керівником Руху вічно".

Почали виготовляти українські пашпорти

Київ (Р.Р.). — Начальник консульського управління при Міністерстві Закордонних Справ України Віктор Кирик повідомив, що поліграфічний комбінат „Україна" розпочав випуск закордонних та внутрішніх українських пашпортів. Передбачається, що до кінця року буде виготовлено два з половиною мільйони внутрішніх та 500,000 закордонних пашпортів.

Заміна діючих пашпортів на нові проводитиметься поступово через органи внутрішніх справ України. За словами В. Кирика, виготовлення одного закордонного пашпорта коштує державі близько 30,000 карбованців, а внутрішнього — 20,000 карбованців. Внутрішні пашпорти видаватимуться безплатно.

У Львові відбудеться конференція, присвячена М. Грушевському

Львів — Ню Йорк (ПС УІТ). — Заходами Українського Історичного Товариства, Інституту історичних досліджень Львівського Університету, Інституту археології, Львівський відділ, Інституту українознавства Національної Академії Наук України разом з Історичною комісією НТШ, у Львові, в днях 24-го до 25-го жовтня ц.р. відбудеться наукова конференція на тему: „Михайло Грушевський та історична наука у Львові".

Головним організатором конференції є д-р Ярослав Дашкевич, керівник Львівського відділу Інституту української археографії НАНУ України і дійсний член Українського Історичного Товариства, НТШ і УВАН у ЗСА. До організаційного комітету конференції входять (в поазбучному порядку): д-р Любомир Винар, голова УІТ і голова Історичної секції УВАН у ЗСА; д-р Михайло Брайчевський, голова Київського осередку УІТ, дійсний член УВАН у ЗСА, д-р Ярослав Грицак, директор Інституту історичних досліджень Львівського Університету (заступник голови Організаційного комітету), д-р Я. Дашкевич, д-р Ярослав Ісаєвич, директор Інституту українознавства Національної Академії Наук України, проф. Павло Сохань, директор Інституту української археографії НАНУ України і Ярослав Федорук, співробітник Інституту української археографії, Львівський відділ.

Конференція присвячена 100-річчю переїзду М. Грушевського до Львова для очолення катедри історії Східньої Европи у Львівському університеті і взагалі для розгорнення наукової праці в НТШ і інших наукових і суспільних установах. Зокрема конференція розгляне діяльність льві-

(Закінчення на стор. 4)

Президент Вірменії відвідав ЗСА

Вашінгтон.— Протягом цілого минулого тижня у столиці З'єднаних Стейтів відбувалися переговори президента Вірменії Левона Тер-Петросяна з представниками американських ділових кіл, зокрема з діячами федеральної корпорації приватних капіталовкладень за кордоном.

Л. Тер-Петросян запевнив, що Вірменія „поклала край економічному спадові", однак для безперервного поступу їй „потрібний кисень" у вигляді закордонних інвестицій та кредитів Міжнародного валютного фонду і Світового банку. На думку президента, найбільшу потребу у капіталовкладеннях з-за кордону республіка відчуває у таких ділянках, як енергетика, гірничо-добувна, харчова і легка промисловість, банківська справа і туризм.

Під час зустрічі з американськими бизнесменами Л. Тер-Петросяна запитали, чи пообіцяв йому президент Билл Клінтон вчинити тиск на Азербайджан і Туреччину з тим, щоб вони припинили бльокаду Вірменії до початку зимових холодів. Вірменська делегація не дала чіткої відповіді. У зв'язку з цим газета „Волл-Стріт Джорнал" пише, що візита Л. Тер-Петросяна дає Вашінґтонові можливість „зосередити увагу на дестабілізаційній ролі Росії в її околицях". Газета стверджує, що Адміністрація президента Б. Клінтона в останній час рухається шляхом найменшого опору, дозволяючи Росії на її розсуд розв'язувати карабахський конфлікт.

„Волл-Стріт Джорнел" радить уважніше поставитися до проголошеного Москвою „власного пляну врегулювання" який передбачає розміщення в зоні конфлікту російських військ на необмежений час і за рахунок Вірменії, Азербайджану та Нагірного Карабаху.

Тим часом президент Б. Клінтон заявив, що З'єднані Стейти не заперечуватимуть проти введення російських військ у зону конфлікту, якщо на це буде згода всіх сторін. Азербайджанський амбасадор у Вашінґтоні Гафіз Пашаєв тут же ясно дав до зрозуміння, що його уряд згоди на це не дасть.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ХАРКІВ. — Головний санітарний лікар области Іван Кратенко повідомив, що в Даґестані спалахнула епідемія холери і є загроза поширення її на Харківську область, оскільки через Харків проходять маґістральні шляхи з Кавказу на північ. У Харкові санітарно-епідемічна служба обстежує станції потяги і базари. Медичні служби докладають всіх зусиль для бактеріологічного бадання і лікування.

ОДЕСА. — Українська урядова делегація, очолювана головою Державного комітету з нафти і газу Миколою Ковалком та його заступником Олегом Охріменком, виїхали до Одеси для продовження переговорів з Одеською Обласною Радою про відновлення будівництва нафтового терміналу в Південному порті. Попередні переговори, що відбулися півмісяця тому, закінчилися безрезультатно для Кабінету Міністрів України. Згідно з підписаною угодою, продовження переговорів можливе тільки після виконання низки умов на вимогу Одеської Обласної Ради.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА Область. — В річках Томаківці поблизу Марганця і у Вовчій під Павлоградом знайдено бактерії холери. Такі бактерії виявлено ще в кількох областях України — Харківській, Полтавській, Дніпропетровській, Донецькій, а також в Республіці Крим. Знайдено їх у прибережних водах Азовського моря та в районі міста Маріюпіль. У селищі Гейківка поблизу Кривого Рога 22 особи захворіли на дизентерію.

ГАЇТЯНСЬКИЙ РЕЖИМ НІКОГО НЕ ВИПУСКАЄ З КРАЇНИ

Вашінгтон. — Представники Державного департаменту З'єднаних Стейтів повідомили, що гаїтянський військовий режим не випускає з країни тих громадян, котрі дістали в американській амбасаді статус втікачів. Їз зібралося щонайменше 2,000 осіб і всі вони, скоріше за все, стануть жертвами гаїтянської хунти.

Американський амбасадор в Гаїті Вілліям Свінґ вважає, що єдиний спосіб врятувати гаїтянських втікачів — це спочатку перевезти їх у сусідню Домініканську республіку, а вже звідти повітряним шляхом — у З'єднані Стейти. Проблема, однак, полягає в тому, що нема кому забезпечити охорону втікачів, бо на них постійно нападають прихильники хунти.

Д. Табачник не передбачає ускладнень

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 9-го серпня, у Пресовому центрі Президента України відбулася пресова конференція голови адміністрації Президента України Дмитра Табачника, присвячена останнім указам Президента Л. Кучми.

На думку Д. Табачника, нема ніяких підстав сподіватися будь-яких ускладнень у зв'язку з частинним підпорядкуванням рад Президентові. Згідно з президентським указом, голови рад і їх виконкоми стають підзвітними та підконтрольними не голові Верховної Ради, а Президентові України, в питаннях делеґованих їм уповноважень виконавчої влади. Як сказав Д. Табачник, між указом і конституцією України немає суперечностей, крім того в підготові указу взяли участь юристи з адміністрації Президента, міністерства юстиції та незалежні фахівці. До підписання указу його текст розглядали прем'єр-міністер та голова Верховної Ради України.

Голова адміністрації Президента сказав, що між Л. Кучмою і О. Морозом нема конфронтації та згадав про заяву трьох керівників України, у якій Президент, прем'єр-міністер і голова Верховної Ради висловили готовість до тісної співпраці. Д. Табачник звернув увагу також на те, що Верховна Рада не скасувала положення про місцеву державну адміністрацію, що дало змогу Президентові України побудувати чітку виконавчу структуру влади. Крім того, голови рад самі просили наділити їх уповноваженнями державних адміністрацій, особливо при вирішенні невідкладних поточних проблем области.

Д. Табачник також поінформував, що при адміністрації Президента створено окрему службу з питань гуманітарної політики, посилено економічне та юридичне управління, формується контрольне управління Президента для нагляду над виконанням рішень виконавчої влади на місцях. За словами Табачника, найближчим часом Президент підпише низку економічних указів, які матимуть велике значення в галузі реформування економіки.

На Союзівці відзначать третю річницю незалежности України

Союзівка (Г. Колесса). — Українськими танцями, піснями та вибором красуні — цьогорічної „Міс Союзівки" увінчана програма оселі УНСоюзу наступного кінця тижня, 20-21-го серпня, який присвячений всенародному українському святові незалежности. До участи у концертах запрошено українсько-канадський танцювальний ансамбль „Троянда", співачку Олю Ходобу-Фриз (партію фортепіяну виконає Андрій Стасів) та вокально-інструментальний ансамбль „Львів'яни". Суботній концерт у залі „Веселка" розпочнеться о год. 8:30 вечора; недільний, на відкритій терасі — о 2:15 по полудні. Програма суботнього вечора доповнена забавою (гратиме оркестра „Одночасність") та особливою імпрезою оселі — вибором нової „Міс", результати якого будуть проголошені перед самою північчю — об 11 год. 45 хв. вечора.

Танцювальний ансамбль з Канади „Троянда"

Танцювальний ансамбль „Троянда" був створений у місті Селкірк, Манітоба, у 1977 році. З того часу танцюристи виступили на багатьох імпрезах у Канаді, ЗСА, та побували у концертовому турне по далекій Австралії. Під керівництвом талановитих хореографів ансамбль з одинаковою майстерністю виконує танці різних реґіонів України — Гуцульщини, Волині, Полтавщини, а також — модерні постановки.

Співачка Оля Ходоба-Фриз не тільки концертувала по ЗСА, Канаді та Південній Америці, але й випустила два авдіо-альбоми. Підійшовши творчо до концепції української ліричної пісні, вона цими звукозаписами передає слухачам своє особисте розуміння психології української лірики, сполучуючи його із оригінальною манерою виконання. О. Ходоба-Фриз виступала з ансамблями „Гомін степів", „Промінь", з оркестрами „Водограй" та „Червона калина", а також сольо, акомпанюючи собі на бандурі. Серед недавніх

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

У БРЮССЕЛІ, бельгійській столиці, на 59-му році життя помер генеральний секретар НАТО Манфред Вернер. Його великий вклад у діяльність Північноатлантійського оборонного союзу підкреслили у своїх жалобних посланнях президент З'єднаних Стейтів Билл Клінтон, державний секретар Воррен Кристофер і секретар департаменту оборони Вілліям Перрі. Представники НАТО повідомили, що обов'язки генерального секретаря НАТО тимчасово покладено на Серджіо Балянціно, першого заступника покійного М. Вернера.

ІРАК ЗАЯВИВ ПРО свою готовість „відкрити мирну сторінку" у стосунках з Ізраїлем. Єгипетська газета „Аль-Вафд" повідомила про зміст послання іракського віцепрем'єра Таріка Азіза на адресу ізраїльського представника в ООН Гада Яакобі. В документі підкреслюється, що після підписання у Вашінґтоні палестинсько-ізраїльської угоди про заснування палестинської автономії у смузі Ґази і в районі Єрихону президент Іраку Саддам Гуссейн більше не трактує Ізраїль ворожою державою.

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ в Москві колишній віцепрезидент Росії Алєксандр Руцкой звинуватив засоби масової інформації, а також президента Боріса Єлцина і прем'єр-міністра Віктора Черномирдіна в тому, що вони „не знають дійсної ситуації в країні". А. Руцкой знову запевнив, що створений ним загальноросійський громадсько-політичний рух „Держава" має своєю метою „відновлення великої російської держави в межах колишнього Совєтського Союзу" і „остаточне розв'язання національного питання". А. Руцкой також повідомив, що мешканці 12 російських реґіонів, з якими він зустрічався протягом останніх трьох місяців, масово підтримують економічну і політичну програму руху „Держава".

ГРУПА БУДІВЕЛЬНИКІВ виявила на території московського зоопарку ще одне масове поховання жертв сталінського режиму. Дотепер в російській столиці дослідники встановили таємні місця поховання майже 40,000 осіб. Газета „Московскій Комсомолєц" висловлює припущення, що тілами закатованих годували хижих звірів. Що це могло бути, стверджує відомий російський історик С. Мігунов, який у своїй книжці „Червоний терор в Росії" свідчить, що в 1919-20 роках петроградські чекісти звозили трупи розстріляних в міський зоопарк, де їх з'їдали звірі.

В АМЕРИЦІ

ЗНАВЦІ СТВЕРДЖУЮТЬ, що американські міста чимраз більше втрачають мешканців середньої кляси із меншинних груп, які поселюються в позаміських громадах. Вілліям Фрей, демограф у Мишиґенському університеті, спеціяльністю якого є расові поселення в ЗСА, сказав, що „вихід меншин з міст на поселення у позаміські громади розпочався у 1980-их роках, коли середня заробітна кляса неґрів стала дійсністю, а разом з ними еспаномовні та азіятські громадяни країни, які почали також спинатися по соціяльно-економічній драбині вгору".

ЗАКІНЧИВСЯ У СОҐЕРТІС, Н. Й., широко розреклямований музичний концерт-фестиваль під відкритим небом з приводу відзначення 25-річчя такого ж концерту в 1969 році у Вудстоку, Н. Й. Місцева влада зазначила, що у цьогорічній зустрічі участь взяло між 300,000—350,000 осіб та додаткових 25,000 сентименталістів, які розтаборились на площі зустрічі з 1969 року, де також відбулися виступи поодиноких мистців сцени та музичних ансамблів. Серед всієї тієї маси народу не було жодних поважних проблем, крім поганих наслідків наркоманства, поламаних костей на ховзьких стежках після дощевої бурі та кількох випадків перевтомлення і обезводнення. Все ж таки загальне враження учасників було дуже позитивне, а враження місцевого населення у найкращому випадку було різноманітним.

ВЖЕ ВІД ДОВШОГО часу справа медичного забезпечення є першочерговою у Вашінґтоні, де різного роду аналітики намагаються передбачувати її майбутність. Одначе впродовж минулих десяти днів навіть аналітики не можуть передбачити коли Сенат закінчить свої дебати над цією справою та в якій формі це перейде до Палати Репрезентантів, щоб і там продовжувати дебати над її долею. А покищо виглядає, що ще цього тижня вирішиться питання чи котрийсь з плянів загальної охорони здоров'я для громадян ЗСА стане законопроєктом ще цього року.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ демократи гостро скритикували одного зі свого гурту — заступника секретаря Департаменту скарбу Роджера Олтмана за його надто щирі та безпосередні зізнання перед Сенатською комісією для банкових справ на початку липня. Згадані зізнання мали до діла з банкрутством щадничо-позичкової інституції в Аркенсо, директором котрої був Джеймс МекДуґал, спільник Клінтонів у відомій афері „Вайтвотер". Критика була до тієї міри гострою, що почали публічно обговорювати його резиґнацію та підшукувати кандидата на його місце. І на поверхню, як кандидат на місце Р. Олтмана, у випадку його звільнення чи примусової резиґнації, випливає чимраз частіше підсекретар Департаменту скарбу Френк Нюман.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН так поденервувався своєю поразкою минулого тижня у Палаті Репрезентантів з приводу законопроєкту поборювання злочинности в країні, що із проповідальниці одної із церков на передмісті Вашінґтону минулої неділі, 14-го серпня, звернувся до парафіян, а з тим і до американського народу, щоб разом з ним молилися за його та Конґресу успіх у цих намаганнях. Одначе перед своїм зверненням він підкреслив, що коли йдеться про злочинство, то ця справа є в дуже поганому стані. Цьому треба якнайшвидше зарадити, а перешкодою є малодрібничкові політичні порахунки республіканців з демократами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні
(202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to "Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 0730
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $55.00, на півроку $32.00, на 3 місяці $17.(
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси $1
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 0730

Розумне діло Л. Кучми

Леонід Кучма почав здійснювати те, що заповів був у своїй інавґураційній промові та у розмовах з журналістами: старання здобути ширші президентські права, без яких неможливо переводити необхідні адміністраційні й економічні реформи. Він проголосив декрет (в Україні кажуть „указ"), в якому заторкнув три кардинальні справи: 1) відносини між центральними органами влади та областями, 2) відносини між Президентом і Верховною Радою та 3) проблема економічної реформи. Він заповів, що головуватиме на засіданнях окремих міністерських комісій для різних важливих державних справ, що у практиці обмежує владу голови Кабінету Міністрів, комуніста Віталія Масола. В Україні настав хронічний хаос в усіх тих трьох ділянках тому, що все ще нема там конституції, яка чітко розмежувала би права і компетенції керівних органів влади — Президента, Уряду і парляменту.

Довідуємося про той декрет, чи пак „указ" Леоніда Кучми з наших джерел, а також із „спеціяльної кореспонденції" „Ню Йорк Таймсу" з 11-го липня ц. р., надісланої з Києва без названня прізвища даного кореспондента. Інформація загальникова, без ближчих даних про кожну з трьох заторкнених там справ, але цікава своїм основним характером. Треба на сто відсотків погодитися з Кучмою, що Україні потрібна сильна, а не слаба державна влада, якою може бути тільки влада обраного народом президента, а не парляменту (Верховної Ради) з депутатами, що репрезентують більше десятка політичних партій, які під штудерними назвами скривають свої насправді обличчя, в даному випадку — блідо-рожевих і яскраво червоних комуністів. Не виправдилося твердження різними нашими земляками з України, що „гіршої Верховної Ради не може бути", як була та, яка, записавшись в історії України світлими буквами своїх постанов про суверенітет, згодом незалежність держави і про референдум з 1-го грудня 1991 року, бо демократичний табір в Україні показався нікудишній і партійне розпорошення, персональне амбіціонерство і жалюгід не нерозуміння, що таке демократичні вибори, довели до тотальної прогри демократів у користь комуністів під різними фірмами. Ось так провід у Верховній Раді опинився в руках комуністів, які всупереч словесним заявам є противниками приватизації зокрема противниками скасування колгоспної системи та переходу на вільний ринок.

Леонід Кучма перевірив у розмовах з різними авторитетними представниками Заходу, між ними з головою Міжнародного валютного фонду та віцепрезидентом ЗСА Албертом Ґором, що Україна мусить вступити на шлях реформ, бо не отримає сотика з обіцяної поважної економічної допомоги від „великої сімки", і що без тієї допомоги трозить їй економічна катастрофа. Якщо українські комуністи далі тримаються марксо-ленінського принципу про державну контролю над усіма засобами продукції і розподілу, то вони ведуть державу до загину. Рятунок є в примінненні „сильної руки" Президента. Це невідхильний зудар з теперішнім проводом Верховної Ради, яка прагне якнайширших прав для себе і якнайслабших для Президента. Але цікаво, у вищезгаданій кореспонденції „Ню Йорк Таймсу" з Києва є заввага, що Кучма стилізує свої декрети лагідніше, ніж робив це Боріс Єльцин, який у боротьбі за владу проти ворожого йому парляменту не цурався викликати військо з поважними кривавими жертвами.

Увесь демократичний табір в Україні та вся українська діяспора повинні підтримати Леоніда Кучму в його заходах припинити адміністраційний хаос і провести реформи, що вимагає широких прав. Досвід історії вчить, що демократію можна загирити зловживанням демократичних прав і що демократію можна врятувати тимчасовою, достосованою до відносин, сильною владою із відсуненням набік демагогічного псевдодемократичного балакунства.

Микола Світуха

ЧУЖОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНІ

II

Невідомо ще, якою буде політика нового парляменту і уряду відносно права західніх комерційних банків відкривати свої філії в Україні. В березні цього року НБУ схвалив резолюцію, якою дозволяється чужоземним банкам засновувати власні підрозділи або створювати спільні банкові підприємства в Україні. Поширення такої сітки чужоземних банків стає пекучою потребою в міру того, як зростає засяг зацікавлення інвестиціями в українську економіку. Немає ще законодавства, яке уточнювало б права таких філій чужоземних банків подавати різні банкові услуги однаково підрозділам західніх комерційних підприємств як і місцевим українським підприємцям і фірмам.

Це завдання у великій мірі пов'язане з вирішенням питання про розмір і методику приватизації індустріяльних фірм і різного державного майна в Україні, включно з правом чужоземного капіталу грати активну ролю у такій приватизації. Дотеперішня приватизація, ведена виключно в більших містах з ініціятиви місцевих представників влади, обмежена до малих підприємств роздрібної торгівлі і дрібних послуг. Навіть коли нововибрана Верховна Рада ухвалить законодавство, потрібне для широкомаштабної приватизації, не підлягає сумнівам, що право придбати уділи приватизованих підприємств буде забезпечене в першу чергу за їх теперішніми керівниками і робітничими колективами. Таким чином, чужоземні підприємства, які мають намір інвестувати в індустрію України, зможуть розраховувати лише на готовість удільовців у майбутньому відпродати свої уділи.

Хоч відомо, що державна статистика ще не охоплює всього торговельного обороту (проблема „прозорих кордонів"), вона вказує, що в 1993 році із загального обороту закордонної торгівлі України 46% всього імпорту і 51% експорту припадало на держави СНД, при чому частка самої Росії становила 34% імпорту і 38% експорту. Домінантну ролю в імпорті України грала сировина, при чому не менше 83% вартости припало на рахунок імпорту нафти, енерґопродуктів і природного газу. Хоч торговельні зв'язки з державами СНД ще дуже важливі, все ж в 1993 році значно зросли торговельні обороти України із Західньою Европою (24% експорту, 33% імпорту), країнами Азії (20% експорту, 8% імпорту), при чому Північна Америка залишилася далеко позаду (4% імпорту, 2% експорту). На увагу заслуговує факт, що поза Росією найважнішим покупцем українських товарів став Китай, а найважнішим джерелом постачання була Німеччина. На передові місця торговельних партнерів вийшли Туреччина, Болгарія, Румунія і ЗСА.

Крім мита на всі важніші імпортовані продукти обов'язують також обкладання податком у висоті, визначеній декретами Уряду. Від лютого 1994 року оподаткування на алькогольні напитки досягають 300% декларованої вартости, на цигарети 150%, на авта 35%, шкіряні вироби 35%, кольорові телевізори 20%. Хоч були спроби завести імпортні квоти на деякі харчові продукти, електричні вироби тощо, як засіб охорони українського ринку перед закордонною конкуренцією, всякі кількісні обмеження суперечать прийнятим на Заході принципам міжнародної торгівлі. Намагаючись регулювати імпорт продуктів у переходовому етапі, Уряд України буде змушений зосередити свою увагу на митних ставках і оподаткуванні на декларовану вартість, а не на квотах.

Комерційна реклама в Україні у великій мірі служить підприємствам з чужоземним капіталом або тим, які займаються перепродажею імпортованих продуктів. Незважаючи на проблеми з постачанням паперу, регулярно виходить ряд журналів або часописів комерційного типу, хоч більшість з них ще обмеженим тиражем, що покищо практично виключає можливість поширювання реклями по різних областях України. З найбільш популярних, на жаль, російськомовних, часописів слід згадати „Киевские Ведомости" (тираж 500,000), „Голос України" (обома мовами тираж 850,000), „Посредник" (90,000), „Деловиє Новості" (65,000), і українською мовою „Діло" (50,000), „Галицькі Контракти" (65,000), „Своє Діло" (40,000), „Комерсант України" (обома мовами 13,500). Комерційні реклями регулярно появляються також на загальноукраїнській і на реґіональних телевізійних передачах у Харкові, Одесі, Львові.

Як відомо, в березні був підписаний договір про торгівлю і співпрацю між Україною і Европейським союзом, в рамках якого будуть анульовані будь-які квоти на українські продукти. Початкова реакція провідних держав Заходу (ЗСА, Канади, Японії і Европейський союз) щодо прохання України про надання їй статусу повноправного партнера в ГАТТ (Загальний договір про торгівлю і тарифи) була позитивною, а формального рішення треба сподіватися вже в 1995 році. Хоч такий статус вимагатиме швидшої лібералізації режиму міжнародної торгівлі, він запевнить українським підприємствам рівний доступ до світових ринків і служитиме заохотою для зросту закордонних інвестицій в економіку України.

О. К.

ПОЛЯКИ СТУРБОВАНІ ПОЛІТИЧНИМИ ЗМІНАМИ В УКРАЇНІ

Останні події в Україні у зв'язку з перемогою у виборах Леоніда Кучми та великої кількости членів Верховної Ради із симпатіями до Росії і лівих політичних напрямків, викликали неспокій серед польських політиків та журналістів, який виявляється у статтях польської преси та цю тему, а в них аналізи польсько-українських стосунків.

Цікавою є, зокрема, стаття відомого політичного активіста в Польщі Здзіслава Найдера, яка надрукована у тижневику „Солідарносць" з 22-го липня. Стаття має промовистий заголовок „Прощай, Україно!" і в ній автор дослівно ставить питання: „Що може означати для Польщі перейняття президентського управління у Києві людиною, яка є відвертим прихильником тісних зв'язків України з Росією? Додаймо, що воно збіглося в часі із підтвердженням тенденції до тісніших зв'язків з Росією також і на Білорусі". І тут З. Найдер стверджує, що вислід виборів означає кінець короткого періоду, коли влада Росії вперше за 200 років від поділу Польщі відсунулася від східніх наших кордонів. Два з половиною роки існувала справжня можливість утворити на території між Польщею і Росією дві справді незалежні держави — Білорусь й Україну (друга з уваги на розмір і розташування відіграє ключову ролю). Тобто таких держав, які в майбутньому були б, з одного боку, сусідами Польщі, включеної до Европейського Союзу і до Північно-Атлантичного пакту, а з другого — сусідами Росії, зосередженої на своїх внутрішніх проблемах і на використанні своїх величезних природних багатств. Тому Росія не була б ізольована від Европи, була її сусідом, а властиво сусідом держав, які були б перехідною зоною. Україна могла б стати співучасником Европи настільки, наскільки сама б цього захотіла. На жаль, ані ЗСА — зачаровані стосунками з Кремлем, ні держави Европейського Союзу, зайняті своїми власними проблемами, не спромоглися на будь-які кроки, щоб використати історичну можливість. Навпаки, пише З. Найдер, проводячи короткозору політику, пішли з допомогою Росії у відродженні її імперської ролі, хоча така роля суперечить вимогам демократичної держави.

Тепер Польща стає безпосереднім сусідом теренів, які знаходяться під політичною доменою Москви. Росія мусітиме матеріяльно доплачувати, аби ще більше узалежнити від себе республіки, натомість Захід, допомагаючи Росії, буде фінансувати відбудову її імперії.

Закінчується період, коли поляки самі могли впливати на розвиток подій за східнім кордоном. Автор цитує Ричарда Малика, який писав: „Суверенна Україна є гарантом нашої незалежности — ми чули це вже багато разів у Варшаві. Але це лише слова. За ними немає вчинків. Польща хоче, але боїться Москви!" Це підтверджує З. Найдер, але уважає, що це були лише декларації, як виграти змагання, але так, щоб не образити конкурента і щоб не подряпатися і не одержати травми, не говорячи вже про набиту ґулю. Така політика не забезпечувала інтересів Річпосполитої. Прем'єр Ян Бєлецький вирішив, щоб Польща першою визнала незалежну Україну. Але потім, коли Україна на міжнародній арені опинилася в ізоляції, в результаті спільного російсько-американського натиску поляки не спромоглися на її захист. Винятком була промова прем'єра Яна Ольшевського у Вашінгтоні. Але хоча важливим було це, та все це — „лише слова". Все таки поляки могли допомогти українським прихильникам незалежности і зближення з Европою у різний спосіб: від підтримки України на міжнародних форумах, до створення осередків польської культури, що відкривали б вікна на Захід.

Найцікавіший, однак, є третій висновок автора статті у „Солідарносці", де він уважає, що результати виборів означають поразку прозахідніх угрупувань, а також кіл, що ставлять на зближення з Польщею. „Історичним парадоксом, — пише він, — є факт, що ті середовища і кола в Україні зосереджувалися на західній Україні, тобто у колишній Східній Галичині — на терені найгостріших і часом кривавих польсько-українських конфліктів, у Львові, Луцьку, Станиславові, Тернополі. Це може бути для нас предметом болісної гордости: там, де польські й українські патріотизми зіткнулися най-

(Закінчення на стор. 3)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Гортаючи статистичні дані

У демографічних річниках Організації Об'єднаних Націй зібрано велику кількість статистичних даних про рух населення, тривалість його життя та економічні обставини окремих держав земної кулі.

Згідно з даними цих об'ємистих річників, найбільшим містом світу в 1975 році був Шанхай з 10.8 мільйона населенням, що залишив позаду колишніх чемпіонів, таких як Токіо та Ню Йорк. Ця статистична сенсація була спричинена браком демографічних даних з червоного Китаю впродовж 20-ти років. На жаль, не багато змінила цю ситуацію участь комуністичного Китаю в Організації Об'єднаних Націй від 1971 року, від якого досі правління ООН не одержало офіційно жодних статистичних даних. Привезли їх щойно неофіційно представники ООН з Китаю, які їх частково включили до найновіших демографічних збірників. Якщо б, проте, включити до Ню Йорку всі його розлогі передмістя, то він становив би найбільшу міську агломерацію світу з населенням понад 12 мільйонів мешканців.

Хоч, з другої сторони, за найбільшого столичного чемпіона вважають тепер місто Мехіко, звичайно, неофіційно, що його населення росте кожного дня і тепер, як вважають, доходить до 20 мільйонів. Але незалежно від цих неофіційних даних, Ню Йорк становить сьогодні, а його дільниця Мангеттен веде перед, якщо не в кількості, то в густоті своїх жителів, що дорівнює понад 75,000 мешканцям на одну квадратну милю.

Загальновідомо, що жінки переживають чоловіків приблизно на 5—10 років. Вийняток становлять чоловіки, що жиють довше за своїх жінок у таких країнах як Пакістан, Йорданія, Камбоджія, Індія, Цейлон, Горішня Вольта та Нігерія. В Індії середній вік життя за останні 25 років збільшився з 28 до 42 років. Цей збільшений вік життя світ завдячує небувалому поступові медичних наук та винаходам нових чудотворних ліків, між якими ведуть перед антибіотики.

Найвищий вік життя для чоловіків 71.9 року, а для жінок 76.5 є сьогодні у Швеції, Норвегії, Ісляндії, Данії та Голляндії. Це високоцивілізовані країни, з високим життєвим стандартом та соціялізованою медициною.

В половині 1970-их років населення нашої плянети становило 3.8 більйона. Якщо дотеперішній природний приріст населення у висоті двох відсотків на рік не зміниться, населення земної кулі подвоїться у 2007 році та буде дорівнювати 100 більйонам у 2137 році. Як бачимо, жителям третьої генерації землі стане незабаром доволі тісно жити.

Але найбільш песимістично виглядають статистичні дані щодо майбутности білої раси, присмерк якої (а може й загин) є неминучим. Причину цього стану слід шукати в її повільному вимиранні на користь чорної та жовтої рас. Наприклад, скандинавські країни, Німеччина, Австрія та Мадярщина не мають майже жодного приросту населення. Те саме можна сказати про Англію та Францію, природний приріст яких „рятують" поселені там араби, мурини, індійці та пакистанці. До речі, природний приріст в Англії та Франції меншає помітно кожного року. Не краще виглядають справи „популяції" білих в ЗСА, в порівнянні з приростом інших рас із приростом кольорового населення. Згідно із статистикою, приріст „білих" подруж в Північній Америці удвічі менший, ніж їх кольорових співжителів.

Останні світові конференції Організації Об'єднаних Націй в Букарешті та в Римі виявили, наприклад, що Китай, Індія, Бразилія та Альжир не хочуть навіть чути про якенебудь обмеження приросту народження, а навпаки, Альжир проголосив нещодавно державну допомогу родинам, що мають більше, ніж п'ятеро дітей, щоб в той спосіб збільшити кількість свого населення до 30 мільйонів.

Уряд Бразилії також не залишився позаду і робить усі заходи, щоб збільшити удвічі кількість свого населення та наздігнати Північну Америку.

Абстрагуючи від достовірности статистичних даних та віри у 100-відсоткове здійснення усіх пророцтв та прогноз, базованих на тих даних, нам слід згодитися, що в обличчі щораз більшого харчового та енергетичного голодів, демографічна ситуація у світі не представляється надто рожево.

Марта Тарнавська

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „БАБУНЯ НАШОГО ЧАСУ"

II

Жюрі приймало своє рішення на основі текстів, підписаних псевдонімами. Одна тільки Люда Чайківська знала справжні прізвища і адреси авторів. І тільки після того як були розділені нагороди і відзначення, виявилося, що серед відзначених є і відомі еміґрантські письменники: Ігор Качуровський, Любов Коленська, Любов Дмитришин-Часто, і деякі члени Спілки Письменників України: Ігор Січовик, Євгенія Божик, і менш відомі нам, бо не охоплені письменницькими біографічними довідниками автори з України: Наталя Билень, Тетяна Михасюк, Павло Гвоздецький, Іван Малюта, Раїса Олійник, Андрій Титов і Тетяна Титова.

Жюрі не знало і не могло знати, що серед нагороджених творів є два твори одного автора. В комунікатах ніде не було застереження щодо кількости надсиланих творів, а жюрі, в свою чергу, розглядало твори анонімно, не знаючи, хто їх автор. І так дві найвищі грошові премії отримали повість „Тут на Україні", що їй приділено 300 долярів, і оповідання „Її любов", що його нагороджено 150-ма долярами. Після розкриття конвертів виявилося, що автором і одного і другого твору є Надія Ковалик зі Львова. Автори, надсилаючи свої твори, звичайно не подавали про себе нічого, крім справжнього прізвища і адреси. Але ми перевірили в письменницьких довідниках і маємо деякі інформації про Надію Ковалик, бо вона є членом Спілки Письменників України. Народилася Надія Ковалик 1959 року. Вчилася в Дрогобичі, закінчила філологічний факультет, якийсь час вчителювала, а тепер є „на творчій роботі", тобто працює як письменник. Вона є автором двох книжок оповідань „Листопадовий сніг" (1980) та „Зими не буде" (1983). Можливо, що пізніше були і якісь інші книжки, але я про них не знаю. Надія Ковалик звернула на себе увагу як прозаїк, доказом чого є факт, що їй приділено літературну премію ім. Павла Усенка. Повість „Тут на Україні" — дуже актуальна. Дія відбувається в сьогоднішній післячорнобильській Україні і темою її є трагічні переживання родини, в центрі якої бабуся, що виховує внука. Повість має добре розвинутий сюжет, вправну композицію, поступове наростання напруження, цікаво змальовані реалії сучасного життя в Україні. Написана вона живо, характери і події змальовані за допомогою не описів, а діялогів.

Друга річ цієї ж самої авторки, це оповідання „Її любов". В ньому дуже цікаве зображення сучасного побуту, вправна зарисовка характерів, живі, переконливі діялоги. Добре, психологічно оправдано і без надмірної сентиментальности показано сімейні конфлікти в тісній квартирі, де живуть разом жінка з чоловіком і дитиною та її батьки.

Другим нагородженим автором, що на нашому конкурсі оримав 125 дол. за поему „Надія, віра і любов", виявилась Людмила Осока з Києва. Про неї ми не знаємо нічого, бо ім'я її в доступних нам довідниках не зареєстроване. Але твір її — це лірична поема досвідченого поета, написана гарною українською мовою, з оригінальними римами і глибшою філософською думкою.

Автором оповідання „Моя бабуня Юльця", що також отримав нагороду 125 дол., виявилась Зірка Мензатюк з Києва. І також не знаємо нічого більше про неї, хто вона? Мабуть, не початківець, бо оповідання написане з неабияким хистом. Оповідання це — про незнану внучці бабуню Юльцю, яка загинула в коцтаборі, написане з гумором і добрим розумінням дитячої психології.

Автором нарису „П'ять колосків" (нагорода 100 дол.) виявився Володимир Романюк із села Цвітова Івано-Франківської области. Володимир Романюк — журналіст, лавреат премії „Золоте перо" Спілки Журналістів України. Час від часу його статті появляються також у нашому американському щоденнику „Свобода". „П'ять колосків" — це нарис, написаний Стефаниківською манерою. Композиція складена з невеликих драматичних образків із життя, змальованих лаконічними фразами.

Оповідання „Серед мільйонів слів" (нагорода 100 дол.) написала Євгенія Божик зі Львова. Про Євгенію Божик маємо коротку біобібліографічну довідку. Вона є членом Спілки Письменників України. Народилася 1936 року в селянській сім'ї. Закінчила факультет журналістики Львівського університету. Деякий час працювала кореспондентом газети „Вільна Україна". Від 1978 року — на творчій роботі. Вона є автором цілого ряду книг: повістей, нарисів, оповідань. Назви її книжок: „Пташине молоко", „Мій день", „Йду поміж людей", „Перший сніп", „Передмістя", „Весни прекрасне воротя". Героїнею оповідання „Серед мільйона слів" є прибрана бабуся — „цьоця Рузя", що, як пише авторка у супровідному листі, „переймається болями всього світу".

І в кінці — останній з нагороджених творів — нарис „Чекання". Автором його є Вадим Кощій, що про нього також не знаємо багато. Він з Яготина Київської области. Нарис цей про самотню немічну жінку, що чекає свого часу, доживаючи віку. Написаний він з хистом, рукою доброго письменника. Лаконічний стиль, скупими натяками без зайвого багатослів'я зображена біографія й побут. Із глибоким розумінням людської психології змальована атмосфера старости і самотности.

(Закінчення на стор. 3)

Поляки...

(Закінчення зі стор. 2)

запекліше, там також були найпотужніші прагнення українців до незалежности (згідно з інтересами Польщі), як і схильність до політично-культурного зближення з Польщею". З сумом автор згадує лідерів Руху, які два роки тому казали: „Вибираємо не Росію, а Польщу!" З. Найдер закінчує свою статтю питанням: „Чи українські незалежники погодяться з відновленням процесу поглинення їх батьківщини Росією? Чи маємо попрощатися із самостійною Україною?"

Про зміну в економічних стосунках, що може прийти тепер між Польщею і Україною, пишуть польські аналітики торгівлі в часописах „Ринки Заграничні" і „Експрес Вечірній". Довідуємося про піонерів торгівлі між Польщею і Україною, конкретно про дію фірми „Інтер Рес" в Ряшеві, що має „невдячне і небезпечне завдання в умовах економічного розвалу України", як пише Мечислав Столярські, який однак уважає, що фірма ці небезпеки „мужньо вистояла".

Казімєж Подляський у своїй постійній рубриці в „Експресі Вечірнім" ломить руки над польською інертністю на Сході і уважає, що конкретні дії принесуть більше користи, ніж підписування чергових міжнародних договорів. Він перестерігає перед загрозою чергових подібних дій і пише, що йому терпне шкіра на вістку, що координатором економічних і культурних програм має бути покликана урядом Рада східньої політики.

Про всі ці статті у польській пресі, що появилися останніми тижнями, звітує український тижневик, що виходить у Польщі, „Наше Слово", подаючи майже повний переклад вищезгаданих дописів у числі з 7-го серпня.

Літературний конкурс...

(Закінчення зі стор. 2)

Варто пригадати всім, що мета нашого конкурсу — стимулювати письменників до творчости, підтримувати їх і нагороджувати за їхню працю. Це, зокрема, важливе і потрібне у наш складний час, коли література в Україні і всі працівники літератури переживають важку економічну кризу. Донедавна ще письменники на сході Европи вважалися „інженерами людських душ" і мали таку фінансову підтримку від держави, про яку навіть мріяти не могли письменники вільного світу. Але держава цією великою фінансовою підтримкою купувала собі льояльність письменників і вимагала за ці гроші вірної служби. Сьогодні письменники здобули свободу слова і незалежність від держави. Але свободу цю здобули високою ціною. Жити з літератури нині навряд чи зможе велика кількість письменників України. Бути, як кажуть в Україні, „на творчій роботі" — це вже, мабуть, великий люксус. Доведеться багатьом заробляти на життя іншими способами. І тому літературні конкурси, підтримані фондами американських українців, можуть зробити велику і корисну роботу для підтримки, справжньої і розумної підтримки, творчого процесу української літератури.

Ми бачили на прикладі д-ра Ценка, яким невеликим капіталом одна людина при добрій волі може вплинути на корисне пожвавлення громадської дії. Таких громадян, як д-р Ценко, повинно бути серед нас більше. Та й українські установи й організації — такі як кредитівки, щадниці, братські союзи, товариства професіоналістів — повинні брати собі добрий приклад. Одна тисяча долярів на нагороди плюс сто-двісті долярів на поштові видатки, телефони і рекляму — це не така вже велика сума. На неї може здобутися майже кожна організація і чимало приватних меценатів. Треба тільки доброї волі і зрозуміння справи. Але треба також до цього діла Людмили Чайківської, або такої як вона. Якщо буде меценат і організатор — конкурс буде. Маю надію, що закінчення нашого конкурсу — це насправді тільки початок нової акції.

Високі українські старшини відвідали ЗСА

Від 16-го до 24-го липня ц. р. високі старшини української армії гостювали в ЗСА. Вони приїхали до Вашінгтону, а дальше відвідали військові об'єкти в Сейнт Луїсі, Форт МекКой у Висконсині та вкінці Атланту, Джа. Ціллю цієї подорожі було запізнатися із структурою, системою та дією американської військової резерви. Тому, що Збройні Сили України мають поступово зменшуватися, гості хотіли знати, як відвести частину вояцтва до резерви і намітити для неї пляни дії.

З України приїхали: ген.-полк. Іван Біжан — заступник міністра оборони, ген.-майор Микола Пальчук — начальник команди сухопутніх військ, полк. Микола Нищадім — начальник головного управління військової освіти і під полк. Андрій Козачок — асистент ген.-полк. І. Біжана.

На фото (зліва): ген.-майор М. Пальчук, підполк. Дж. Голмс, підполк. А. Козачок, ген.-полк. І. Біжан, підполк. М. Маланяк, підполк. І. Гікава-Євич, полк. М. Нещадім, капітан Р. Ґоляш і капітан Д. Скалф.

В американській групі, яка їздила через дев'ять днів із гостями з України, були: підполк. Джонет Голмс з Вашінгтону з головного штабу резерви, підполк. Іня Гікава-Євич з Вашінгтону, лікар та головний перекладач, підпол. Мирослав Маланяк з Баффало, військова поліція і перекладач, капітан Дені Скалф, військовий аташе при київській амбасаді, та капітан Роман Ґоляш з Чикаґо, мікробіолог і перекладач.

У Вашінґтоні ціла група відвідала українську амбасаду, національний цвинтар Арлінґтон і пам'ятник полеглим у В'єтнамі. Другого дня відбулася на летовищі зустріч і дискусія із бригадир-генералом Кілмартином, заступником командира американської військової резерви. Дальша дорога до Сейнт Луїсу. Там відвідали керівництво військового складу. Цей центр відповідає за мобілізацію та вишкіл резерви. Там підполк. І. Гікава-Євич викладала в українській мові, як виглядає мобілізація військ. Капітан Р. Ґоляш викладав про адміністрацію керівництва офіцерів і підстаршин та як головний центр допомагає зорганізованим групам резерви.

Всі прозірки та матеріяли для гостей були виготовлені українською мовою. Ця праця тривала два тижні перед приїздом гостей. Вояками, які перекладали інформації та приготовляли прозірки через комп'ютерську систему, були: капітан Богдан Цісик із Філядельфії, капітан Орест Лоґуш з Ню Йорку, лейтенант Микола Тимченко із Лонґ Біч, Каліф., та сержант Роман Зелес із Кензас Ситі.

Після військових викладів ген. Кілмартин просив ген. Біжана висловити його думки. Ген. Біжан в першій мірі висловив щиру подяку за велику гостинність американського війська та за точні й детальні інформації та вичерпні відповіді на поставлені питання. Ген. Біжан згадав, що 10 років тому така зустріч була б неможливою. Та тепер Україна є вільною і самостійною державою. Такі двосторонні зустрічі між військами обох держав є дуже корисними. Тепер Україна має фінансові та економічні труднощі, але він вірить, що все з часом поправиться. Ген. Біжан також підкреслив, що військовий контакт з Америкою є дуже бажаним. Такі контакти допомагають повній стабілізації Східньої Европи. Україні треба сьогодні моральної підтримки, навіть більше ніж матеріяльної. Америка повинна взяти провідну ролю у Східній Европі, щоб вдержати мир на довшу мету. Було приємно для ген. Біжана бачити кваліфікованих та услужних перекладачів, які знають українську мову. Всі інформації про структуру і функції резерви були дуже корисними.

У Форт МекКой гості з України зустрілися із прапорщиком Павлом Пителем з Чикаґо. П. Питель перекладав інформації та питання під час переведеного інтерв'ю. У Форт МекКой гость побачили танк типу „Айбрамс" та були присутніми під час військових вправ у стрілянні з гармат типу Ґовіцер 105. Тоді ген. Пальчук згадав, що артилерію називають „Богом вогню".

Під час полуденку відбулася зустріч із сумівською молоддю та членами української громади з Висконсин Деллс і Чикаґо. Гостей привітав від всіх сумівців — таборовиків із оселі СУМ в Барабу виховник Борис Юрків. Присутнім був також виховник Читербок та 10 юнаків і юначок. Гостям передано сумівські відзнаки. Серед старших громадян були: Д. Гайдук, Т. Ґоляш і С. Ґоляш. Від громади вітав С. Ґоляш, який передав для української армії велику збірку марок Підпільної Пошти України.

Ген. Біжан привітався з усіма присутніми, розмовляв з молоддю та передав на пам'ятку книжку про Київ.

В Атланті привітав нашу делеґацію генерал-бриґадир Ґарді, голова штабу військової команди. Вечеряли в ресторані „Дантел", власниками якого є українська родина.

Наступного дня зустрів нас генерал-майор Барац, провідник військової команди в ЗСА. Підполк. І. Гікава-Євич перекладала два виклади про мобілізацію, а по обіді капітан Р. Ґоляш перекладав два виклади про вишкіл війська та про закони, які боронять вояків під час мобілізації.

Ген. Біжан мав нагоду запізнати ген. Раймера, командира всіх збройних сил в Америці, та перевести з ним окрему розмову. Ген. Раймер заявив, що є важним для Америки мати дружні відносини з Україною. Під час розмов виявилося, що генерали ЗСА Барац і Раймер є українського походження.

Під час прощальної зустрічі ділилися подарунками та щирими побажаннями дальше працювати для добра і безпеки обох країн. Ген. Біжан просив відвідати Україну.

Підполк. Маланяк отримав медаліон для всіх ветеранів Америки українського походження. Підполк. Маланяк є головою Українських Американських Ветеранів.

Роман Ґоляш

Змалку причетні до української культури

Оскільки недільна школа й „Рідна Школа" ім. Тараса Шевченка є частинами українського парафіяльного життя в суботи й неділі, життя у Свято-Володимирській парафії українського православного собору в Пармі, Огайо, нуртує також і кожної середи. Вечір кожної середи в парафіяльному центрі заповнений активною молоддю — членами української громади метрополітального Клівленду.

У ці вечори під час шкільного року двері парафіяльної бібліотеки відкриті для членів української громади.

Школа бандури ім. Григорія Китастого, що нараховує 25 членів-учнів, під керівництвом д-ра Ігоря Махлая, провадить курси індивідуального навчання гри на бандурі від 3-ої по полудні до 9-ої год. вечора.

Від год. 5:30 до 8:00 год. вечора українська школа танців із своїми учнями в числі 65 осіб зустрічається кожної середи в парафіяльному центрі Св. Володимира. Школа танців поділена за вікому учнів на 3 кляси, якими провадить Давид Возняк. Досягнення школи віддзеркалені в тому, що після успішного закінчення навчання учні поступають до ансамблю „Каштан", який репрезентував українську громаду в Україні та в більших центрах Америки, включно з виступом у Білому Домі в часи президента Р. Реґена.

Діти Свято-Володимирської школи танців у Пармі, Огайо, після виступу 18-го травня ц. р.

На закінчення шкільного року, 18-го травня 1994 року, учні школи успішно виступили перед своїми батьками та приятелями, демонструючи свої досягнення, здобуті протягом цілого року навчання. Програму виступу відкрила Люся Комічак — адміністратор школи танців, подякувавши батькам за їхнє свідоме наставлення до української культури і бажання бачити своїх дітей причетними до неї. Окремо подякувала Давидові Вознякові — учителеві танців.

Д. Возняк, як конферансьє програми виступу, пояснив присутнім методи навчання танців та мистецтво українського танку.

На закінчення вечора такого юнацького попису о. Іван Наконечний, настоятель Свято-Володимирського собору, у теплих словах висловив подяку вчителям і помічникам учителів танців, як рівно ж батькам. Пам'ятний вечір показу танців закінчився теплим прийняттям.

Батьків, зацікавлених у навчанні своїх дітей українських танців, проситься зареєструвати їх до кляс першої середи жовтня, коли школа розпочне свій новий шкільний рік.

Місце реєстрації — Парафіяльний Центр при соборі св. Володимира, 3425 Marioncliff Drive, Parma, Ohio.

Батько просить допомоги

Шановні панове і пані!

Дорогі наші брати і сестри українці, а також всі, кому не байдужа доля п'ятьох дітей.

В одному з сіл Львівщини проживає багатодітна сім'я, яка потребує вашої допомоги. П'ятеро дітей, яких залишила мати, виховує сам батько. Якщо є в кого вживаний непотрібний одяг, взуття та інші речі дуже прошу вислати на адресу: Україна, Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Солонка, вул. Наварійська — 5, Бучак Михайло.

Дуже вдячні вам четверо дівчаток і один хлопчик віком від 15 до 9 років.

На Союзівці...

(Закінчення зі стор. 1)

найважливіших її виступів — участь у Торонтонському фестивалі в Онтаріо Плейс, в Ґарден Стейт Артс Центрі, на едмонтонському фестивалі під назвою „Разом", та на Союзівці, де Оля вже не перший раз є ведучою концертових програм літнього сезону. У суботньому концерті у виконанні О. Ходоби-Фриз прозвучать ліричні та народні пісні, а також твори К. Стеценка, В.Івасюка, і композиції з її першої касети.

Співачка Оля Ходоба-Фриз

Акомпанюватиме співачці піяніст Андрій Стасів, з яким Оля виступає уже три роки, включаючи спільний звукозапис вищезгаданого альбому під назвою „Згадай". У творчому доробку А.Стасіва — виступи з дуетом „Дарка і Славко" та із дітройтською оркестрою „Каменярі".

Вокально-інструментальний ансамбль з України „Львів'яни" (колишня назва — „Веселий Львів") прикрашає імпрези Союзівки цілого цьогорічного літнього сезону — крім концертів, він виступає на „гуцульських" і т.зв. привітальних вечорах, а також грає в барі „Трембіта". Ансамбль вже втретє перебуває в ЗСА, привозячи кожного року нову програму. „Львів'яни" давали концерти майже по всіх стейтах ЗСА, випустили три звукові альбоми. У репертуарі групи — українські народні пісні, твори сучасних українських композиторів, арії з українських та західніх опер. Особливе місце в творчості „Львів'ян" займає віднайдення забутих пісень, виконання яких було заборонено комуністичною владою. До кожного свого концерту

Вокально-інструментальний ансамбль „Львів'яни"

група обов'язково включає твори В. Івасюка та пісні на слова Тараса Шевченка. У складі „Львів'ян" — Володимир Цімура (соліст-співак), Ігор Костів (бас-гітарист та співак), Тарас Гринюк (виконавець на саксофоні та сопілці), і Юрій Антонюк (аранжувальник пісень та виконавець на клявішних інструментах). Тим, хто хотів би нав'язати контакт з ансамблем, подаємо числа телефонів: (914) 626-3666 або (201) 798-0132 — звертатися слід до Анастасії Сиби.

Суботній концерт провадитиме Мар'янка Гаврилюк, керівник вибору „Міс Союзівки" — новообрана головна радна УНСоюзу Стефанія Гаврилюк, конферансьє імпрези проголошення конкурсу „Міс" — Оля Ходоба-Фриз.

Повідомляємо зацікавлених в участі у виборі „Міс Союзівки-95", що кандидувати можуть неодружені дівчата віком від 17 років, які є членами Українського Народного Союзу. Ті, хто кандидував попередніми роками і здобув титул „Міс" чи друге або третє місце, повторно кандидувати не

Андрій Стасів

можуть. Нагороди: І-ша 500 дол. і тиждень вакацій на Союзівці, ІІ-га: тиждень вакацій, ІІІ-тя: вікенд вакацій.

В рамках мистецьких програм оселі цього вікенду виставка творів скульптора Зенона Голубця. Директором концертових імпрез оселі є новообрана заступниця предсідника УНСоюзу Аня Дидик-Петренко, координатором виставок — Соня Семанишин.

ІГРИ ДОБРОЇ ВОЛІ

В останньому тижні липня і першому тижні серпня ц. р. в місті Санкт Петербурзі в Росії проходили вже треті з ряду „Ігри Доброї Волі", що їх, як відомо, створив і щедро фінансує добрий „дядечко" із ЗСА Тед Тирнер, президент телевізійної мережі Ті-Бі-Ес. В короткій історії цих ігор вже вписано, що Т. Тирнед доклав до перших двох, в Москві і Сієтлі, ЗСА, до 60 міл. дол. Цим разом, взявши під увагу, що деякі змагання проходять при майже порожніх трибунах, недобір буде ще вищий.

За ці величезні витрати Тирнера хвалили вожді за часів СССР, адже завдяки йому вони прославляли спортову міць і „вищість" червоної Росії. Тепер, майже ці самі чиновники, змінивши прапор, підступно чарують світ, хоч у глибині Російської Федерації тріщить і змагають до незалежности Татарія, Чечня, Інгушетія, Осетія, Башкірія, Калмикія і інші „республіки" Російської Федерації. В той час, як у цих іграх беруть самостійну участь такі „держави", як Пуорто Ріко, Ямайка і їм подібні, спортовці Татарії, Чечні, Калмикії змушені прославляти „слов'янсько-православну" Росію, а вони ж у більшости — мусулмани.

Саме завдяки спортовцям цих поневолених народів, як і перетягнених за „срібняки" бездушевних осіб з України, Білорусі, Грузії, Таджикістану, „збірна Росії" чарує світ яскравими перемогами, випереджує ЗСА і інші спортові потуги світу. Одначе колесо історії котиться вперед.

У Львові...

(Закінчення зі стор. 1)

ської школи М. Грушевського і її вплив на розвиток української наукової, національної історіографії в Україні і поза її межами. Участь в конференції беруть історики, дослідники допоміжних історичних дисциплін та працівники академічних установ і університетів. УІТ у співпраці з іншими установами плянує видати збірник доповідей з конференції.

Як відомо, ще в 1966 році Українське Історичне Товариство у зв'язку з відзначенням 100-ліття з дня народження найвидатнішого українського історика започаткувало грушевськознавство, нову ділянку українознавчих дослідів.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Важко „поранений" імперський тигр цим разом в Іграх Доброї Волі побачив свої колишні жертви в ролі вільних „овечок", хоч поки-що в скромних складах, але самостійних дружинах, які вперше в історії приїхали до одного з більших центрів імперії під своїми рідними прапорами, в тому числі репрезентація України — під синьо-жовтими прапором і тризубами на грудях. На відміну від тих бездушних слуг, що запродалися за „гнилу ковбасу", ці справжні репрезентанти спортової України гордо прославляють свою самостійну Батьківщину.

Коли пишемо ці рядки, в показнику табелі ігор між майже 60-ма репрезентаціями різних держав світу, які досі здобули щонайменше по одній медалі, Україна займає високу позицію на четвертому місці після різнонаціональної збірної Росії, ЗСА і Куби. Позаду України спортовці таких великих народів, як Німеччини, Китаю, Франції, Італії, Еспанії і ряду інших.

Досі на конті України усіх 22 медалів, що їх здобули: Катерина Серебрянська, Григорій Місютин, Лілія Підкопаєва, Сергій Бубка, Сергій Нагірний, Тетяна Білаєва, Андрій Барзуков, Андрій Петров та інші. Та суть не в самих медалях, важливо те, що спортовці України можуть вільно виступати на міжнародній арені і до цього поволі мусять звикати наші „приятелі" на північному кордоні.

О. Твардовський

100 РОКІВ ТОМУ

14-го липня 1894 року відбувся перший футбольний матч на теренах Львівщини між господарями та гравцями Кракова. Він входив до програми показових змагань другого злету Т-ва „Сокіл".

На відзначення 100-річного ювілею львівського футболу 12-го липня ц. р., на стадіоні „Україна" силами зному помірялися львівські та краківські футболісти. Їх представляли „Карпати" та „Краковія", дружина другої польської ліґи. Рахунок на 16-ій хвилині відкрив львів'янин Леськів. Однак невдовзі напасник гостей Вжезник з карного вирівняв вислід. Проте після перерви Гамалій та Валенко закріпили перемогу господарів 3:1. „Карпати" виступали у такому складі: Стронціцький, Євтушок, Петрик, Доценко, Федюков, Заєць, Різник, Гамалій, Марич, Гнатів, Маковей, Леськів, Амілехів, Валенко, Зуб, Покладок, Шумський.

Перед початком матчу учасників привітав народний депутат України Ярослав Кендзьор. Він, між іншим, висловив жаль, що чиновники з Федерації Футболу України, Міністерство Молоді і Спорту нашої держави не схвалили ініціятиви ФК „Карпати", аби з отого пам'ятного поєдинку 100-річної давности почався відлік українського футболу.

Василь Михайлов
„Спортивна Газета", ч. 57, 1994 р.

„ЇМ БУЛО ЗА ЩО БОРОТИСЯ, МИ МАЄМО ЩО ЗАХИЩАТИ"

28—29-го червня 1914 року на честь сотих роковин від дня народження Т. Шевченка вперше вулицями Львова вишколеними колонами пройшло понад 12,000 представників сокільських, пластових і спортових товариств та перші сотні українських січових стрільців, демонструючи українську єдність та організованість. На чолі походу поруч кінної чоти „Сокола-Батька" йшли ініціятори і провідники здвигу — професор Іван Боберський, керівник „Сокола-Батька", та голова „Січей" адвокат Кирило Трильовський. Тисячі українського громадянства Львова та львівських околиць з ентузіязмом вітали учасників здвигу. Нечуване піднесення публіки викликало новітнє українське військо — Січові Стрільці зі зброєю в руках. Похід рухався вулицями Львова до майдану „Сокола-Батька" на Стрийській вулиці, де відбулося велике сокільсько-січове свято.

Під час Шевченківського походу прийшла вістка, що в Сараєві вбито спадкоємця австрійського престолу, Почалася світова війна... Лідери ювілейного здвигу очолили Українську бойову управу, а учасники походу стали основою леґіону українського січового стрілецтва.

І от минулого четверга, 14-го липня 1994 року, відзначаючи 80-ті роковини Шевченківського здвигу, вулицями Львова знову пройшли святкові колони, в яких ми побачили Національну Ґвардію України, загони „Беркут", муніціпалів, пластунів, спортовців... Біля пам'ятника Т. Шевченка відбулося віче — присутніх вітали Іван Гель, В. Шпіцер, М. Герцик, В. Мороз. Вони відзначали: „Учасникам того здвигу було за що боротися, ми маємо що захищати"... Згодом святкова колона рушила на стадіон Інституту фізкультури, де грала оркестра, співав хор, свою майстерність демонстрували змопівці, спортовці, пожежники, ґвардійці, козаки.

Оксана Вацеба
Ярослав Пастернак

Привіт
табір юнацтва
„Доля Минущих"
Писаний Камінь 1994
Клівленд, Огайо

✻ РОЗШУКИ ✻

ПОШУКУЮ мого друга, **ВОЛОДИМИРА ОСТРЕРОВА** з Одеси, народженого 9лютого 39 р., виїхав до Лос Анджелес 1991 р. і мого друга **ОЛЕКСАНДРА ҐОЛЕНКОВА** з Києва, нар. 26 червня 1962 р. виїхав до ЗСА в грудні 1992р. Адреси невідомі. **ПИСАТИ ДО: УКРАЇНА 314021, ПОЛТАВА 21, Київське Шоссе 60/329, Піненкор Володимир.**

ПОШУКУЮ
Жінку, дітей, або внуків: **КУЗЬМИ СЕВЕРИНА** із Крутих Горбів, Таращанського р-н, Київської обл. нар. у 1900-х р. Виїхав до Америки в 1930-их р. **Писати: УКРАЇНА, Тернопільська обл., Теребовлянський р-н., с.Микулинці, Северин Петро.**

ПОШУКУЮ
МИХАЙЛА КРУВІЦЬКОГО — мого дядю, МАТИЛДУ КРУВІЦЬКУ МАКАР, двоюрідну сестру, із Дрогобича, і їх родину. Виїхали до Америки в 1930-39 рр. **Останні адреси :** 3327 Grovewood Ave., Parma 34, OH, або Stanislaus Miller, 23 W. 6th.St., Cleveland, 130, OH. **Писати до: УКРАЇНА, Львів 20, вул.Торфяна 35/56, Рафальський Евген**

✻ ПРАЦЯ ✻

ПОШУКУЮ
жінку
для домашньої праці тел.:
(610) 377-5824

✻ НА ПРОДАЖ ✻

ПРОДАЄТЬСЯ
2-х кімнатна квартира в м. Жовкві під Львовом $11.000
(516) 669-7265

УНІКАЛЬНЕ ПОМЕШКАННЯ
на продаж, найкраща дільниця у Львові, 6 кімнат, 2 лазнички, балькон, гараж, та інші вигоди, 92 кв. метрів. Тел.:
(201) 432-1187
після 6-ої год. веч.

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻